

LÄR HUNDEN SÖKA SVAMP

– mer än bara kantareller!

Helena Andersson

EXEMPLA FÖRLAG
BOX 92
642 06 MALMKÖPING
INFO@EXEMPLA.SE

© 2022 HELENA ANDERSSON OCH EXEMPLA
INLAGA OCH OMSLAG: EXEMPLA
FOTO OMSLAG: HELENA ANDERSSON
TRYCK: LINDEROTHS, VINGÅKER, 2022

ISBN 978-91-986122-1-9

EXEMPLA

Innehåll

Inledning 7

1. Varför lära hunden att söka svamp? 9
2. Kan alla hundar söka svamp? 11
3. Förberedelser inför träning i skogen 12
4. Lär hunden bekanta sig med svampen 13
5. När ska jag inte träna svampsök? 18
6. Kan jag träna två hundar samtidigt? 19
7. Hunden försöker äta svampen – vad göra? 21
8. Att lära hunden söka växande svamp 24
9. Lär hunden att söka på avstånd 29
10. Hur visar hunden att den hittat svamp? 33
11. Vad gör jag när hunden markerar fel svamp? 36
Om hunden kan ha ätit giftig svamp 38
12. Lära hunden fler arter av svamp 39
13. Söka tryffel med hund 41
14. Ny säsong – behöver jag repetera? 46
15. Praktiska råd för människor i svampskogen 47
16. Att ta hand om svampen hemma 51

17. Goda matsvampar som är lätta att lära hunden 55

- Kantarell 55
- Finluden stensopp 56
- Karljohansvamp 58
- Strävsopp 60
- Trattkantarell 62
- Rödgul trumpetsvamp 64
- Svart trumpetsvamp 66
- Blomkålssvamp 69
- Blek taggsvamp 70

Slutord 73

Tips för mer kunskap 76

Foto Helena Andersson när inte annat anges.

Denna bok tillägnas minnet av den fantastiske Sigge Svamphund (2004–2016). Utan honom hade jag inte varit där jag är idag.

Inledning

Mitt liv med svamphund började sommaren 2006, då den tvååriga blandrasen Sigge – border collie groenendael – flyttade hem till mig. Jag som plockat svamp hela mitt liv bestämde mig för att prova om Sigge skulle vilja lära sig att leta svamp. Han flyttade in i juni lagom när de första kantarellerna börjar visa sig. Jag hade aldrig lärt en hund leta svamp tidigare, men provar jag inte så går det definitivt inte.

Sigge gick in för jobbet med liv och lust! Redan första säsongen lärde han sig fler arter än vad jag då trodde att en hund kunde lära sig, och för varje år växte hans kunskaper. Det tillkom fler och fler arter, alltifrån välkända matsvampar till de mer sällsynta svamparna.

Nu började media få upp ögonen för hunden som kunde så mycket. Normala inslag under svampsäsong var intervjuer med tidningar, radio och TV. Jag började också få frågor om att ha kurser för blivande svamphundar. Visst, jag provade och gensvaret blev enormt. Så roligt att få dela med mig av kunskaperna till andra hundar och deras ägare!

Efter tio år tillsammans var det dags att säga hej då till min bästa vän och fantastiska svamphund. Sigges kropp orkade i tolv och ett halvt år.

Men då i sorgen kom Wilma i min väg. Denna två-åriga border collie behövde ett nytt hem. Nu var det dags för nästa hund att lära sig att leta svamp. Wilma lärde sig snabbt att det var lönande! Det första året, 2016, var ett ganska dåligt svampår, och hon lärde sig blomkålssvamp och föränderlig tofsskivling som sina första arter. Sedan dess har hennes repertoar växt för varje säsong, och precis som Sigge Svamphund kan hon numera både vanliga matsvampar och de mer sällsynta arterna. Hon hänger med mig på kurserna varje höst, och övrig tid letar vi svamp tillsammans nästan dagligen.

Mina kunskaper om svampsök med hund kommer främst från träningen med först Sigge och numera Wilma och hennes bästa vän daghunden Basse, och självklart också från alla erfarenheter från kurserna. Fullärd blir man aldrig – det uppstår alltid något som behöver lösas, olika saker behöver provas, och kunskaperna ökar.

1

Varför lära hunden att söka svamp?

Svamp kan de flesta hitta utan att ha hunden till hjälp. Men som hundägare har vi hunden med på skogspromenaderna, och hundar älskar att få en uppgift och samarbeta med sin människa. Svampsök tillsammans med hunden stärker samarbetet och hunden får använda sitt fantastiska luktsinne. Alla hundar gillar att få använda nosen. Hunden lever i sin värld av dofter, medan vi förlitar oss på synen. Hur många gånger har inte alla gula björklöv lurat oss på hösten, innan man inser att det inte alls var ett hav av kantareller! Med svampsök har både hunden och människan större behållning av skogsrundan. Hunden letar och får en massa beröm och belöning när svampen hittas. Och själv får jag som bonus välfyllda svampkorgar med mig från skogen.

Men de flesta säger kantarellhund, varför svamphund? Därför att en hund kan lära sig precis vilka arter som helst. Innan jag började lära min gamle Sigge Svamphund att leta svamp så trodde även jag att kantareller och tryffel var vad hundarna klarade av. Men Sigge ändrade snabbt på

min förutfattade mening och visade att hundar kan lära sig hur många arter som helst i svampsöket. Under sitt liv lärde han sig 60 olika arter svamp, både matsvampar och andra mer sällsynta. Han var strålande på att hitta nya lokaler för den mycket sällsynta och fridlysta vårsvampen bombmurkla.

Bombmurkla (Sarcosoma globosum)

2

Kan alla hundar söka svamp?

Ja, alla hundar kan lära sig att söka svamp. Men de är precis som oss – vissa lär sig blixtnabbt och andra behöver lite mer tid.

En bra ålder att börja träna svampsök är från 5–6 månader, när den värsta valptiden är över. Det finns ingen övre åldersgräns. Den äldsta elev jag haft på mina kurser var drygt 11 år och väldigt duktig. Under alla år med kurser har jag utbildat allt från chihuahua upp till leonberger storleksmässigt, och det har varit tikar, hanar och kastrater, renrasiga såväl som blandras. Ibland sägs det att trubbnosiga raser har svårt för nosarbete, vilket inte behöver vara fallet. Jag hade en mops som elev på en kurs, och hon var den helgens stjärna! Sökte svamp som om hon aldrig hade gjort annat.

Med tålamod och massor med positiv förstärkning kommer man långt. Svampsök ska vara roligt både för hunden och människan.